

USTAWA O SŁUŻBIE CYWILNEJ

Komentarz

redakcja naukowa Krzysztof W. Baran

Krzysztof W. Baran, Anna Dubowik, Tomasz Duraj
Małgorzata Grzešków, Daniel Książek, Mariusz Lekston
Wiesław Perdeus, Łukasz Pisarczyk, Stefan Płażek
Bogusław Przywora, Monika Tomaszewska, Elżbieta Ura
Krzysztof Walczak, Wioletta Witoszko, Marcin Wujczyk

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

USTAWA O SŁUŻBIE CYWILNEJ

Komentarz

redakcja naukowa Krzysztof W. Baran

Krzysztof W. Baran, Anna Dubowik, Tomasz Duraj
Małgorzata Grześków, Daniel Książek, Mariusz Lekston
Wiesław Perdeus, Łukasz Pisarczyk, Stefan Płazek
Bogusław Przywora, Monika Tomaszewska, Elżbieta Ura
Krzysztof Walczak, Wioletta Witoszko, Marcin Wujczyk

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 15 sierpnia 2021 r.

Recenzent

Dr hab. Janusz Żołyński

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne

„Littera” Maria Beata Wawrzyńczak-Jędryka

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Komentarze do poszczególnych artykułów ustawy napisali:

Krzysztof W. Baran: art. 9, 96

Anna Dubowik: art. 62–67

Tomasz Duraj: art. 47–51

Małgorzata Grześków: art. 26–42, 69

Daniel Książek: art. 68, 113–131

Mariusz Lekston: art. 3–7

Wiesław Perdeus: art. 52–53a

Łukasz Pisarczyk: art. 76–78, 81–84, 97

Stefan Płażek: art. 79–80

Bogusław Przywora: art. 1

Monika Tomaszewska: art. 43–46

Elżbieta Ura: art. 10–25

Krzysztof Walczak: art. 8, 85–95, 98

Wioletta Witoszko: art. 70–75

Marcin Wujczyk: art. 2, 99–112

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8246-544-0

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19; e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

O Autorach

Krzysztof W. Baran [ORCID 0000-0001-5165-8265] – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Katedry Prawa Pracy i Polityki Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego; autor lub współautor licznych publikacji naukowych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w tym kilkunastu monografii, komentarzy i podręczników; redaktor naczelny *Sytemu prawa pracy*, członek Rady Doskonałości Naukowej.

Anna Dubowik [ORCID 0000-0002-3466-8960] – doktor nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Pracy i Polityki Społecznej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego; autorka i współautorka licznych opracowań naukowych, artykułów i glos. Główny przedmiot jej zainteresowań stanowi problematyka kształtowania stosunku pracy, pozaumowne stosunki pracy oraz zagadnienia zbiorowego prawa pracy. Szczególnie koncentruje się na stosunkach pracy w sferze publicznej.

Tomasz Duraj [ORCID 0000-0003-1561-5916] – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor Uniwersytetu Łódzkiego w Katedrze Prawa Pracy na Wydziale Prawa i Administracji. Kierownik międzynarodowego grantu NCN nt. „W poszukiwaniu prawnego modelu samozatrudnienia w Polsce. Analiza prawnoporównawcza”. Kierownik Centrum Nietypowych Stosunków Zatrudnienia oraz kierownik studiów podyplomowych: zarządzanie zasobami ludzkimi z elementami prawa pracy oraz prawo pracy dla pracodawców i kadry kierowniczej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego. Autor kilkadziesiątu

publikacji naukowych z zakresu prawa pracy. Specjalizuje się w problematyce indywidualnego prawa pracy, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji prawnej pracowników zajmujących stanowiska kierownicze. Od lat zajmuje się zagadnieniem nietypowych stosunków zatrudnienia.

Małgorzata Grzesków [ORCID 0000-0002-8449-898X] – doktor nauk prawnych, adiunkt w Zakładzie Prawa Pracy na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, adwokat. *Senior associate* w kancelarii specjalizującej się w prawie pracy. Wykładowca na studiach podyplomowych z zakresu zarządzania oświatą. Jej zainteresowania badawcze obejmują prawo indywidualnych stosunków pracy oraz stosunki służbowe. Autorka publikacji z zakresu prawa pracy, w tym m.in. monografii *Nawiązywanie stosunków zatrudnienia w służbach zmilitaryzowanych* (Warszawa 2020).

Daniel Książek [ORCID 0000-0002-4893-1707] – doktor nauk prawnych; pracownik w Katedrze Prawa Pracy i Polityki Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego; radca prawny; współnik zarządzający kancelarią prawną specjalizującą się w prawie pracy.

Mariusz Lekston [ORCID 0000-0003-3574-9428] – doktor nauk prawnych; nauczyciel akademicki z wieloletnim dorobkiem dydaktycznym; prorektor ds. organizacyjnych i polityki kadrowej Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu; autor publikacji z zakresu indywidualnego i zbiorowego prawa pracy.

Wiesław Perdeus [ORCID 0000-0002-1010-6875] – doktor nauk prawnych, autor publikacji z zakresu prawa pracy.

Łukasz Pisarczyk [ORCID 0000-0001-9312-7489] – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor uczelni Uniwersytetu Warszawskiego, profesor wizytujący Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Stefan Płażek [ORCID 0000-0001-6791-5940] – doktor habilitowany nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Samorządu Terytorialnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego; adwo-

kat w Krakowie; autor i współautor około 100 publikacji naukowych, głównie z zakresu prawa pracy i prawa administracyjnego. Przedmiotem jego obecnych badań jest zatrudnienie w administracji publicznej.

Bogusław Przywora [ORCID 0000-0002-8809-3971] – doktor habilitowany nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne, profesor Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie, kierownik Katedry Prawa Ustrojowego i Porównawczego na Wydziale Prawa i Ekonomii. Radca prawny. Specjalizuje się w prawie konstytucyjnym, ustrojowym oraz porównawczym.

Monika Tomaszewska [ORCID 0000-0001-5271-9998] – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny w Katedrze Prawa Pracy na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego; autorka lub współautorka licznych publikacji z zakresu prawa pracy, a także europejskiego i międzynarodowego prawa; wykładowca na studiach doktoranckich oraz podyplomowych; stale współpracuje z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury oraz Okręgową Izbą Radców Prawnych w Gdańsku, prowadząc cykliczne szkolenia z europejskiego i międzynarodowego prawa pracy. W czasie funkcjonowania Centrum Europejskiego na Uniwersytecie Gdańskim sprawowała w nim funkcję Kierownika Ośrodka Dostosowań Prawnych. Kierownik europejskich projektów naukowych realizowanych w ramach Erasmus Plus Innovation i Horyzont 2020.

Elżbieta Ura [ORCID 0000-0001-6896-6790] – profesor doktor habilitowany nauk prawnych, kierownik Zakładu Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego; specjalista z zakresu prawa administracyjnego. Autorka ponad 200 opracowań dotyczących prawa administracyjnego, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz prawa pracy. Sędzia Sądu Okręgowego – Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Krzysztof Walczak [ORCID 0000-0003-1383-6993] – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego; prowadzi zajęcia na studiach podyplomowych i MBA

m.in. na UŁ, UJ, UAM, SGH, Akademii Koźmińskiego, SWPS; redaktor naczelny kwartalnika „Monitor Prawa Pracy”; partner w kancelarii specjalizującej się w prawie zatrudnienia; praktyk z ponad 30-letnim doświadczeniem w zakresie doradztwa z prawa zatrudnienia; autor około 150 publikacji z zakresu polskiego i europejskiego prawa pracy.

Wioletta Witoszko [ORCID 0000-0002-4077-5703] – doktor habilitowany nauk prawnych, adiunkt w Katedrze Prawa Pracy na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Koordynator Centrum Praktyk Sądowych na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Mediator sądowy w sprawach pracowniczych. Jej praca dydaktyczna oraz zainteresowania naukowe poza głównym obszarem badawczym dotyczącym prawa pracy, obejmują także zatrudnienie funkcjonariuszy służb zmilitaryzowanych, ubezpieczenia społeczne, w tym w szczególności ubezpieczenie wypadkowe. Autorka monografii: *Jednorazowe odszkodowanie z ubezpieczenia wypadkowego* (Warszawa 2010), *Ochrona trwałości zatrudnienia funkcjonariuszy służb mundurowych oraz żołnierzy zawodowych* (Białystok 2019) oraz współautorka monografii *Odpowiedzialność w prawie pracy* (Białystok 2018).

Marcin Wujczyk [ORCID 0000-0002-4620-4899] – doktor habilitowany nauk prawnych; adiunkt w Katedrze Prawa Pracy i Polityki Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego; członek Europejskiego Komitetu Praw Społecznych Rady Europy w latach 2013–2018; autor ponad 100 publikacji z zakresu polskiego oraz europejskiego prawa pracy i prawa ubezpieczeń społecznych; członek European Labour Law Network; zastępca redaktora naczelnego Studiów z Zakresu Prawa Pracy i Polityki Społecznej; specjalizuje się w zagadnieniach dotyczących zakazu dyskryminacji.

Wstęp

Ustawa o służbie cywilnej reguluje funkcjonowanie ważnej dla struktur państwa formacji urzędniczej. Dokonane kilka lat temu zmiany komentowanej ustawy o służbie cywilnej ukierunkowane na jej upolitycznienie generują rozmaite problemy, także natury prawnej. W swych konsekwencjach stawiają pod znakiem zapytania obiektywizm i profesjonalizm służby cywilnej.

Opracowanie to jest nie tylko prezentacją obowiązujących przepisów, ale również dorobku judykatury i nauki prawa pracy. Został on przedstawiony w przypisach, co powinno ułatwić Czytelnikowi w razie potrzeby pogłębienie analizy wybranych zagadnień.

Komentarz ten jest pracą zbiorową, ale nie wspólną. Zamieszczone w nim zapatrywania merytoryczne są wyrazem indywidualnych poglądów autorów. W autonomiczny sposób w ramach przyjętej konwencji metodologicznej zdecydowali oni o sposobie przedstawienia poszczególnych zagadnień merytorycznych.

W swych założeniach komentarz ten jest kierowany do szerokiego kręgu Czytelników. Mam tu na myśli zwłaszcza kadrowców i pracowników zajmujących się obsługą organów i urzędów administracji publicznej. Żywię przekonanie, że okaże się on użytecznym narzędziem dla przedstawicieli władz rozmaitych struktur i szczebli, a także funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości orzekających w sprawach urzędniczych. Publikacja ta może też być wykorzystywana w procesie dydaktycznym na studiach prawniczych i administracyjnych, umożliwiała bowiem przy-

gotowanie do zajęć seminaryjnych oraz zebranie materiałów na potrzeby rozmaitych prac dyplomowych. Byłoby dla mnie źródłem osobistej satysfakcji, gdyby komentarz ten okazał się pożytecznym narzędziem w prowadzeniu racjonalnego dyskursu prawniczego.

Kraków, 15 sierpnia 2021 r.

Krzysztof W. Baran

USTAWA

z dnia 21 listopada 2008 r.

o służbie cywilnej

(Dz.U. z 2021 r. poz. 1233)

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [Ustanowienie służby cywilnej]

W celu zapewnienia zawodowego, rzetelnego, bezstronnego i politycznie neutralnego wykonywania zadań państwa ustanawia się służbę cywilną oraz określa zasady dostępu do tej służby, zasady jej organizacji, funkcjonowania i rozwoju.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 17.04.1997 r.¹ ustanawia zasady ustroju służby, w tym obowiązek powołania „korpusu służby cywilnej” w obszarze urzędów administracji rządowej pod zwierzchnictwem Prezesa Rady Ministrów². Urzeczywistnienie (optymalizacja) tych zasad i wartości konstytucyjnych powinno nastąpić w ustawie poprzez zapew-

¹ Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.

² K. Działocha, A. Łukaszczyk, *Nowa ustawa o służbie cywilnej (Aspekt prawno-konstytucyjny)*, PiP 2006/11, s. 6; zob. także uwagi: W. Sokolewicz, komentarz do art. 153 [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. L. Garlicki, Warszawa 2005; B. Przywora, *Transformacje ustrojowe polskiej służby cywilnej*, Kraków 2012, s. 104–155; zob. także: D. Dudek, komentarz do art. 153 [w:] *Konstytucja RP*, t. II, *Komentarz do art. 87–243*, red. M. Safjan, L. Bosek, Warszawa 2016; P. Czarny, komentarz do art. 153 [w:] *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. P. Tuleja, Warszawa 2019; R. Balicki, komentarz do art. 153 [w:] *Komentarz. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*, red. M. Haczkowska, Warszawa 2014.

nienie gwarancji prawnych, etycznych oraz instytucjonalnych³. Problematyka służby cywilnej stanowi przedmiot szczególnego zainteresowania w ramach szeroko rozumianego prawa urzędniczego⁴.

2. Celem wprowadzenia rozwiązań w poszczególnych państwach instytucjonalnych (także funkcjonalnym) ujmowanych w ramach służby publicznej (służba cywilna) było wzmocnienie gwarancji realizacji zadań państwa w sposób profesjonalny (zawodowy) oraz neutralny politycznie⁵. Stąd też do najczęściej podejmowanych w tym obszarze problemów należy skonstruowanie optymalnych metod rekrutowania czy kształcenia kadr urzędniczych, a także odpowiednie uregulowanie ich statusu prawnego⁶.

³ Zob. też np.: T. Górzynska, *Konstytucyjne podstawy służby cywilnej [w:] System Prawa Administracyjnego*, t. 2, *Konstytucyjne podstawy funkcjonowania administracji publicznej*, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, Warszawa 2012, s. 417; H. Szewczyk, *Stosunki pracy w służbie cywilnej*, Warszawa 2010, s. 13; zob. także: B.M. Cwiertniak, *O zasadach prawa urzędniczego (podstawowe problemy)*, „*Studia Iuridica Lublinensia*”, vol. XXIV, 3, 2015, s. 331–344; Z. Leoński, *Konstytucyjne podstawy (zasady) działania administracji publicznej [w:] Zarys prawa administracyjnego*, red. Z. Leoński, Warszawa 2006, s. 40–41.

⁴ Zob. np. W. Jaśkiewicz, *Pracownicy administracji [w:] System Prawa Administracyjnego*, t. 2, red. J. Jendrośka, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1977, s. 379–443; G. Rydlewski, *Służba cywilna w Polsce. Przegląd rozwiązań na tle doświadczeń innych państw i podstawowe akty prawne*, Warszawa 2001; W. Sanetra (red.) *Stosunki pracy w służbie cywilnej i samorządzie terytorialnym*, Białystok 2001; J. Stelina, *Charakter prawny stosunku pracy z mianowania*, Gdańsk 2005; K. Rączka, J. Jagielski, *Ustawa o służbie cywilnej. Komentarz*, Warszawa 2010; *Prawo urzędnicze*, red. T. Liszcz, Lublin 2010; A. Dubowik, Ł. Pisarczyk, *Prawo urzędnicze*, Warszawa 2011; *System Prawa Administracyjnego*, red. R. Hauser, Z. Niewiadomski, A. Wróbel, t. 11, *Stosunek służbowy*, Warszawa 2011; E. Ura, *Prawo urzędnicze*, Warszawa 2011; T. Górzynska, *Konstytucyjne podstawy służby cywilnej...*, s. 415–453; M. Mazuryk, P. Zuzankiewicz, W. Drobny, *Ustawa o służbie cywilnej. Komentarz*, Warszawa 2012; J. Stelina *Prawo urzędnicze*, Warszawa 2013; *Prawo urzędnicze. Komentarz*, red. K.W. Baran, Warszawa 2014; W. Drobny, *Przekształcenia pragmatyk urzędniczych członków korpusu służby cywilnej i pracowników samorządowych w prawie polskim po 1989 r.*, Warszawa 2015; T. Górzynska, *Polskie prawo urzędnicze – kryzys tożsamości?*, red. W. Drobny, Warszawa 2016.

⁵ M. Kulesza, M. Niziołek, *Etyka służby publicznej*, Warszawa 2010, s. 75; zob. także G. Rydlewski, *Służba cywilna...*, s. 14–15.

⁶ Zob. także H. Izdebski, M. Kulesza, *Administracja publiczna. Część ogólna*, Warszawa 2004, s. 265.

Na potrzeby niniejszych rozważań nie znajduje uzasadnienia szczegółowa analiza genezy służby cywilnej⁷. Warto jednak podkreślić, że termin „służba cywilna” użyty został przez brytyjską administrację kolonialną w Indiach w XIX w. oraz rozpowszechniony po 1854 r. po przeprowadzonym w Wielkiej Brytanii konkursowym naborze do administracji publicznej⁸. Korzeni współczesnego podejścia do rozumienia służby cywilnej, jako profesjonalnego (zawodowego) i neutralnego politycznie korpusu urzędniczego, poszukiwać należy w czasach Fryderyka II Wielkiego⁹ oraz w okresie III Republiki Francuskiej¹⁰. Z Francji też wywodzi się stwierdzenie, że „rządy i parlamenty odchodzą, a administracja pozostaje”¹¹. Za Ewą Łętowską i Januszem Łętowskim należy podkreślić, że zbudowanie administracji, która byłaby neutralna wobec polityki, to „pewien stan idealny, do którego należałoby dążyć”, choć w praktyce zadanie to wydaje się niezmiernie trudne¹². Szczególnie jest to dostrzegalne na poziomie administracji rządowej, która jest w znacznej mierze „realizatorem dyrektyw rządowych, nie zaś rządu, który byłby neutralny politycznie”¹³.

3.1. Idea służby państwowej (publicznej) towarzyszyła procesowi kształtowania się współczesnego pojmowania zadań administracji (zarówno szczebla zarządowego, jak też państwowej czy samorządowej), jednakże – co należy uwypuklić – w różnych państwach dostrzec można różne rodzaje tych służb. Determinowane było to wieloma czynnikami¹⁴. Za-

⁷ Zob. np. G. Rydlewski, *Służba cywilna...*, s. 15–16.

⁸ D. Długosz, *Kadry w administracji publicznej* [w:] *Administracja publiczna*, red. J. Hausner, Warszawa 2003, s. 236–237.

⁹ Zob. także T. Górzyńska, *Wprowadzenie* [w:] *Polskie prawo urzędnicze – kryzys tożsamości?*, red. W. Drobny, Warszawa 2016, s. 3.

¹⁰ D. Dudek, komentarz do art. 153..., s. 809; B. Przywora, *Transformacje ustrojowe...*, s. 47.

¹¹ H. Izdebski, M. Kulesza, *Administracja publiczna...*, s. 265; M. Mączyński, *W poszukiwaniu służby cywilnej, czyli o przemianach zasad obsady stanowisk urzędniczych w Europie w ujęciu prawnym i historycznym* [w:] *Nabory i konkursy w służbie publicznej*, red. S. Płażek, Warszawa 2017, s. 33.

¹² E. Łętowska, J. Łętowski, *O państwie prawa, administrowaniu i sądach w okresie przekształceń ustrojowych*, Warszawa 1995, s. 137.

¹³ E. Łętowska, J. Łętowski, *O państwie prawa...*, s. 137.

¹⁴ Zob. także: K. Rączka, J. Jagielski, *Ustawa...*, s. 14.

wsze jednak w odniesieniu do korpusu służby cywilnej można wskazać na jego charakterystyczne cechy: wyodrębnienie organizacyjne oraz specjalizację, a także w pewnej mierze jej elitarność (na wzór korpusu dyplomatycznego czy wojskowego itp.). Konstrukcja korpusu sugeruje, że służba cywilna powinna stanowić główną część aparatu wykonawczego państwa¹⁵. W państwach demokratycznych wyróżnia się modele wynikające z ogólnych koncepcji administracji publicznej (cywilnej):

- a) model kariery (zwany w literaturze anglojęzycznej *career system*, a w Polsce także modelem awansowym lub zamkniętym),
- b) model stanowisk (zwany w literaturze anglojęzycznej *position system*, a w Polsce również modelem pozycyjnym lub otwartym),
- c) model mieszany¹⁶.

3.2. Model kariery kultywuje tradycje silnego aparatu państwowego, opartego na systemie biurokratycznym M. Webera. Do jego specyficznych cech zalicza się m.in.: zawodowy charakter pełnienia funkcji urzędniczych za wynagrodzeniem, stopniowy, szczeblowy rozwój kariery urzędniczej aż do najwyższych, kierowniczych stanowisk, formalno-prawne wymogi związane z odpowiednim wykształceniem i doświadczeniem oraz na system weryfikujący predyspozycje kandydata do pracy w administracji publicznej. Kwestie pracownicze natomiast regulują przepisy prawa publicznego. Stosunek zatrudnienia charakteryzuje się w szczególności: wzmoczoną stabilizacją zatrudnienia, istnieniem szczególnych obowiązków pracowniczych oraz związaną z ich niewykonaniem odpowiedzialnością dyscyplinarną. Model ten występuje przy zachowaniu narodowej specyfiki, np. w Austrii, Belgii, Francji, Grecji,

¹⁵ W piśmiennictwie np. D. Dudek, komentarz do art. 153..., s. 812; zob. także: P. Czarny, komentarz do art. 153..., s. 463; A. Banaszek, *Nowelizacja ustawy o służbie cywilnej z dnia 30 grudnia 2015 r. w kontekście wymogu neutralności politycznej członków korpusu służby cywilnej*, „Studia Iuridica Lublinensia”, vol. XXV, 4, 2016, s. 10–11.

¹⁶ Por. D. Długosz, *Kadry w administracji publicznej...*, s. 241–244; zob. także: B. Przywora, *Transformacje ustrojowe...*, s. 34–42; H. Szewczyk, *Modele służby publicznej i ich przydatność dla polskiego porządku prawnego [w:] Służba publiczna. Stan obecny, wyzwania i oczekiwania*, red. M. Stec, S. Płażek, Warszawa 2013; s. 271–274; J. Itrich-Drabarek, *Uwarunkowania...*, s. 49–50; J. Itrich-Drabarek, *Służba cywilna w Europie...*, s. 20–24; G. Rydlewski, *Służba cywilna...*, s. 16–18.

Hiszpanii, Luksemburgu, Niemczech, Portugalii¹⁷. Podobny model funkcjonuje w państwach Europy Środkowo-Wschodniej¹⁸, w których proces dochodzenia do europejskich standardów w zakresie służby cywilnej jest wydłużony w czasie i uzależniony od wielu czynników zewnętrznych i wewnętrznych (np. w Rosji)¹⁹. Model cechuje hierarchiczność oraz stosunkowo niski poziom odpowiednio: motywacji, elementów elastyczności i umiejętności urzędników w postępowaniu w sytuacjach niestandardowych, nadzwyczajnych (model „zamkniętej twierdzy”), zaś jego zaletą jest stabilność zatrudnienia oraz ograniczenie uznaniowości awansów²⁰.

- 3.3. Drugim modelem służby cywilnej jest tzw. model stanowisk²¹. Zatrudnia się pracownika na konkretne stanowisko, uwzględniając tzw. podejście do zarządzania publicznego ukierunkowane na klienta (klienta) oraz na poprawę jakości świadczonych usług (z wykorzystaniem środków elektronicznej komunikacji, co znalazło szczególny wyraz w trakcie realizacji zadań publicznych w okresie pandemii COVID-19 w związku z obostrzeniami w zakresie przemieszczania się). Kluczowe znaczenie w tym modelu mają kwalifikacje i umiejętności niezbędne do wykonywania czynności na danym stanowisku oraz konkretne doświadczenie zdobyte w sektorze prywatnym, weryfikowane zwłaszcza ocenami pracowniczymi.

Generalnie rzecz ujmując, warunki zatrudnienia są zbliżone do rozwiązań przyjętych w sektorze prywatnym. Model ten występuje w państwach, które w przeszłości nie były dotknięte poważnymi konfliktami

¹⁷ G. Rydlewski, *Służba cywilna...*, s. 17.

¹⁸ Por. J. Itrich-Drabarek, *Służba cywilna w Europie Środkowo-Wschodniej...*, s. 25–29.

¹⁹ Szerzej na temat służby cywilnej w Federacji Rosyjskiej zob. A. Pogódek, B. Przywora, *Służba cywilna w Federacji Rosyjskiej – próba oceny 25 lat doświadczeń [w:] 25 lat transformacji ustrojowej w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej*, red. E. Gdulewicz, W. Orłowski, S. Patyra, Lublin 2015, s. 507–508.

²⁰ Por. H. Szewczyk, *Modele służby publicznej...*, s. 22; J. Itrich-Drabarek, *Uwarunkowania...*, s. 50; zob. także D. Bossaert, C. Demmke, *Służba cywilna w państwach akcesyjnych. Tendencje i wpływ procesów integracyjnych*, Łódź 20033.

²¹ Por. J. Itrich-Drabarek, *Uwarunkowania...*, s. 49–50; T. Barankiewicz, *W poszukiwaniu modelu standardów etycznych administracji publicznej w Polsce*, Lublin 2013, s. 26.

Komentowana ustawa w szerokim zakresie reguluje stosunki pracy w korpusie służby cywilnej, odnosząc się zarówno do pracowników mianowanych, jak i kontraktowych. Celem opracowania jest nie tylko przedstawienie wykładni obowiązujących przepisów, lecz także udzielenie odpowiedzi na pytania prawne dotyczące ich stosowania.

Książka uwzględnia starannie wybrane orzecznictwo sądowe oraz literaturę prawa pracy. Czytelnik może zapoznać się z oryginalną argumentacją prawniczą, która ułatwi pogłębienie analizy interesujących zagadnień. Przy korzystaniu z komentarza pomocny będzie ponadto szczegółowy indeks rzeczowy.

Autorami są wybitni przedstawiciele nauki i praktyki prawa pracy z różnych ośrodków naukowych w całym kraju.

Publikacja jest przeznaczona dla pracowników działów personalnych organów i urzędów administracji publicznej, a także prawników obsługujących tego rodzaju podmioty. Zainteresuje ona również przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości oraz nauki prawa pracy i prawa administracyjnego.

Krzysztof W. Baran – profesor doktor habilitowany nauk prawnych; kierownik Katedry Prawa Pracy i Polityki Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego; autor lub współautor wielu publikacji naukowych z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w tym kilkunastu monografii, komentarzy i podręczników; redaktor naczelny *Systemu prawa pracy*; członek Rady Doskonałości Naukowej.

9788382465440 W01P01

ISBN 978-83-8246-544-0

9 788382 465440

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMÓWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL